

Apie kates, kolekcionavimą ir retai sutinkamus žmones

Lina Čiukšienė

Kiek save prisimenu, namuose visada būdavo katė. Dažniausiai raina ir vardu Murka. Visokio charakterio buvo tų murkų – medžiotojų, gaudžiusių ne tik peles, bet ir dideles žiurkes. Turėjom katę, kuri kaip šuo peršokdavo per stalą paskui metamą saldainį ir atnešdavo jį sukandusi atgal. Vėliau tą katę mudu su broliu pakėlėm nuo asfalto suvažinėta ir palaidojom sode – tėvai buvo

darbe. Jie manė, kad katės protingesnės už katinus. O man širdis salo nuo kačių murkimo ir gražumo, kailio švelnumo glostant bei jų grakštumo. Ir šiandien vis dar grožiuosi ir kalbinu praeinančias pro šalį kates. Tik šiandien aiškiai žinau, už ką jas myliu – už nepriklausomą charakterį ir laisvės meilę – laisvės bet kokia kaina.

Bet kačių vislumas man dar visai mažai parodė kitą jų gyvenimo pusę – nereikalingus kačiukus mama naikindavo. Skandindavo arba užkasdavo. Vieną katinėlį mama visada palikdavo – katei, kad ne per greitai atsivestų kitą vadą ir dėl pačios katės. Paaugusį katinėlį paprastai atiduodavo draugams ar kaimynams. Man buvo paaiškinta, kad katė neišmaitins visų kačiukų, o ir mūsų šeima negali užsileisti katėmis. Ramiai priėmiau mamos paaiškinimus, juolab kad man aiškino, jog vienos dienos kačiukai dar nieko nejaučia. Vėliau pačiai teko naikinti kačiukus, nes mylėjom ir nenorėjom atsisakyti turimos katės. Balsu apraudodavau kačiukus, bet tada nežinojom jokios kitos išeities ir turbūt jau tada mokiausi „perlipti per save“. Šiandien esu dėkinga savo tėvams už katėmis papuoštą savo vaikystę. Tą patį gali pasakyti ir mano vaikai.

Nebeatmenu, bet gali būti, kad mano kolekcijai pradžia padarė tėvo dovanota prancūzų autoriaus knyga „Katinėlio Murklio pasakos“ su subtiliais piešinukais,

panašiais į užuominas, paliekančias erdvės vaikiškai vaizduotei.

Paauglystėje rinkau atvirukus su kačių atvaizdais. Vėliau paaugusi vyriausioji mano dukra ėmė man dovanoti atvirukus, kalendorius ir knygeles.

Prieš keletą metų kita dukra priglaudė žuvusių draugų atlikusį niekam nereikalingą „ryžą“ katiną. Tokios spalvos katės niekada neturėjau. Netrukus „Maximoj“ pamačiau puodelį su didelio, storo ir „ryžo“ katino, laikančio mažą gėlytę, atvaizdu. Angliškas užrašas skelbė, kad tai „mažas gyvūnelis“. Pavaizduotasis katinas buvo stebėtinai panašus į dukters numylėtinį. Tuoj pat nupirkau tris puodukus: vieną – dukrai, sau – du: vieną „šukėms“.

Vėliau išgirdau istoriją apie Bristolyje (Anglija) esantį pensoną, pavadintą „Rupūžės namai“. Ten net rankšluoščiai ir patalynė išpuošta rupūžių ar varlių atvaizdais. Ir visas pensonas bei jo kiemas pristatytas įvairių gyvūnelių figūrėlių ir kitokių suvenyrų. Taip pat yra ir šunų bei kačių atvaizdų. Pasakojo, kad ir pačių šeiminingų veidai labai savotiški. O atsiskaitant už nakvynę šeiminingė prašė paaukoti „gyvūneliams įsigyti“.

Tada ir užsisvajojau: gal dar spėsiu gyvenime įsigyti sodybą, kurioje apgyvendinsiu keletą kačių su jų atvaizdais ir pavadinsiu „Katės namais“. Vėliau susigūžiau iš baimės, kad tokiu pavadinimu galiu prišaukti nelaimę, atsiminusi S.Maršako pasaką „Katės namai“, kurioje tie namai sudega. Bet Klubo susirinkime išgirdusi nuoširdžią Monikos padėką savo klubiečiams draugams, padėjusiems jai persikraustyti į kitą butą, prisiminiau ir pasakos pabaigą – joje draugai atstato katės namus. Tada ir nurimau: pasaulis ne be gerų žmonių ir reikia tiesiog pasitikėti jais bei pasauliu, kuriame gyvename. Štai taip ir plaukia ant balto debesėlio mano „rožinė svajonė“ maskatuodama kojytėmis ir šaipydamosi

iš mano skurdžioje kasdienybėje kuriamų „rožinių planų“. Bet man, perkopusiai penkiasdešimtmetį, smagiau gyventi su svajone ir apsuptai kačių atvaizdų, nes šiandieninis mano gyvenimas neleidžia man laikyti tikros gyvos katės.

Taip ir pradėjau jau sąmoningai rinkti įvairius daiktus su kačių atvaizdais. Mano uždribami pinigai neleidžia labai išlaidauti, tad perku įvairias smulkmenas, o jeigu yra įvairaus dydžio figūrėlių – renkuosi mažiausią ir pigiausią, kaip pavyzdį. Nebeperku puodelių su fotoatvaizdais – tiesiog jų perdaug prištampuoja. Ieškau kuo originalesnių, labiau dėmesį patraukiančių daiktų. Aišku, dabar man pridovanoja suvenyrų vaikai ir draugai įvairiomis progomis.

Ir pabaigoje noriu pateikti pavyzdį, kaip laisvalaikio pomėgis gali padėti susigrąžinti psichinę emocinę savijautą. Prieš keletą metų laikraštyje radau man labai įdomų pasakojimą apie alytiškį Kęstutį Ptakauską, kuris savo namuose kuria japonišką sodą bei domisi bonsū, japoniškų dekoratyvinių mažaūgių medelių, auginimu. Šių metų gegužę Alytuje įvyko jau trečia bonsū paroda, virtusi japoniškos kultūros švente.

Bet ne apie bonsus ar japoniškas tradicijas noriu papasakoti. Mane sužavėjo alytiškio stiprybė – tas žmogus ne vienerius metus gyveno kamuojamas Afganistane patirtų siaubų. Susidomėjimas japoniško sodo ir bonsū bauginimu padėjo jam įveikti gyvenimą griaušančius išgyvenimus. Dar daugiau: japoniško sodo idėją jis rutulioja iki Alytaus miesto ateities – turistų traukos centro vizijos. Kęstučio Ptakausko šiandien kuriamas grožis kiekvienam stiprų sukrėtimą patyrusiam žmogui yra pavyzdys, kaip žmogus nelaimę sugebėjo transformuoti į grožį ne vien sau, bet ir kitiems. Tik tiek, kad retas mūsų galime įsivaizduoti, kokį sunkų, tiek dvasinės, tiek fizinės kantrybės reikalaujantį darbą slepia jo sukurtas grožis.

Astos Lukoševičienės piešinys. 2007m.